

NEZÁVISLÝ ČTVRTLETNÍK SPOLKU
K A M E N I C K O

PRO VÁS / S VÁMI / O VÁS

LÉTO / PODZIM 2023

STOLETÁ KRÁSKA ŠARLOTA V PROSEČNICI

/

POHLEDY ODJINUD – MLADÁ BOLESLAV

/

O OCHRANĚ PŘÍRODY A PÉČI O KRAJINU S JANEM POKORNÝM

/

PODPORA REGIONÁLNÍCH PRODUKTŮ

Úvodník

Vážení čtenáři,

zdá se téměř neuvěřitelné, že držíte v rukou už třetí letošní číslo našeho spolkového časopisu. Léto utíká rychle jako všechno, co je krásné. Srpen nás pálil sluncem i zaléval dešti, daroval nám teplé noci i ranní rosu, takže září vítáme odpočati a letně naladěni.

My ve spolku jsme dlouhé letní dny využili beze zbytku. V červnu jsme s vaší vydatnou pomocí stihli rozmístit ve veřejném prostoru tři dřevěné lavice, na které jsme získali prostředky z Grantového programu Plzeňského Prazdroje. Těší nás, když vidíme, že slouží, že vybízejí k zastavení na pěkných místech. Věříme totiž, že vnímání krásy činí lidi lepšími. Proto je ale třeba usilovat i o zachování krásy kolem nás. Proces rozšíření památkové ochrany na celý štiřinský park, který jsme na jaře iniciovali, běží. Jako spolek v tuto chvíli více udělat nemůžeme, jen doufáme, že se vše podaří.

Během léta jsme se opět přesvědčili, že lidí, kteří usilují o kvalitu veřejného prostoru a o zachování přírody a krajiny, je na různých místech Čech a Moravy dost. V rubrice Pohledy odjinud vám je rádi představujeme.

Jak jsme slíbili, odebrali jsme již na vytipovaných místech vzorky povrchových vod. Kdyby se podařilo na tuto naši aktivitu navázat nějakým dlouhodobým projektem sledování povrchových vod v Kamenici, bylo by to ideální. Pokud se jednou chceme vrátit k tomu, že se budeme bez obav koupat v některém z kamenických rybníků, je pravidelná analýza kvality vody nezbytná.

S prvními školními dny se obvykle vracíme k běžnému rytmu každodenního života. Pro nás to znamená i to, že připravujeme další akce, při kterých bychom se s vámi mohli potkat, budete-li mít chuť a čas. Pevně věříme, že ano. Podrobnosti najdete uvnitř tohoto čísla.

Nezbývá než popřát vám teplé dny babího léta a příjemné čtení, třeba na prosluněné terase některé restaurace či kavárny v Kamenici a okolí.

Michaela Valentová

Střípky

Z drobných střípků událostí se skládá celá mozaika našeho bytí.

Opravy na židovském hřbitově v Kostelci u Křížků pokračují

Na tomto starém hřbitově založeném údajně roku 1702 se pohřbívalo až do konce 30. let 20. století. Na rozloze 3522 m² se mezi 256 náhrobními kameny najdou velmi zajímavé žulové náhrobky v barokním stylu. V roce 2009 byla díky soukromému daru opravena hlavní brána s brankou pro pěší, nyní se pracuje na rekonstrukci budovy obřadní síně. V současné době je v havarijním stavu a je nutno ji především staticky zajistit. V dubnu 2022 byl vypracován podrobný a z hlediska památkové péče velmi citlivý projekt její celkové obnovy. Předpokládá se objem prací za 1288 tisíc Kč. Přibližně polovina z této částky půjde pravděpodobně právě na statické zajištění objektu.

Přistižení při pořízení selfie

Letos v létě vypadají truhlíky na propustku Štířinského rybníka u sila, o které se jako spolek staráme, zase jinak než vloni. Ani z jarních, ani z letních výsadeb nic nezmizelo, což je opravdu dobrá zpráva. Navíc jsme na začátku července zahlédli, jak se před západem slunce na pozadí hladiny rybníka a rozkvetlých květín v truhlících fotografují paní s pánem. Nedalo nám to a oslovili jsme je. Ukázalo se, že jsou tu na výletě, ubytování ve Štířinské stodole. Před večerí si vyšli na krátkou procházku. „Máte to tu krásné, jsme nadšení, určitě se sem vrátíme,“ řekli nám.

Sídliště I kráší květiny na záhonech i v nádobách

Velice pěkně upravené okolí bytovek na Sídlišti I v centrální Kamenici nás v červenci tak potěšilo, že jsme se rozhodli podělit se s vámi, kteří do těch míst třeba nezavítáte, jak je rok dlouhý. Nevíme, kdo konkrétně se o květiny stará, ale dělá to jistě s láskou.

Co připomíná dřevěný kříž ve Všedobrovicích?

Před více než deseti lety ho obnovili obyvatelé Všedobrovic, kteří bydlí nedaleko. Slouží jako orientační bod, místní dobře vědí, kde je „u křížku“. Na tomto místě prý v roce 1614 došlo k tragické události. O pící se tu nemilosrdně pobili sedláci ze dvou sousedních panství. Tuto informaci a další zajímavosti najdete v nové brožůře pod názvem Drobné sakrální památky ze série Poznej Kamenicko, kterou náš spolek vydal s finanční podporou obce Kamenice letos v červnu.

Pohledy odjinud

Mladá Boleslav plná překvapení

židovští obyvatelé města a okolí. Ve lednu 1943 byli odtud odvezeni do Terezína a dále do vyhlazovacích táborů. Z celkem 1043 lidí přežilo 48. Na schodišti vedoucím do prvního patra zámku je umístěna kolekce fotografií z doby internace židovských rodin v prostorách hradu. Jsou amatérské, špatně zaostřené, ale přesto ukazují hrůzu té doby.

Informační centrum není přímo v budově městského úřadu. Ochotný vrátný mne ale navede a za chvíli už vstupuji do moderního prostoru, kde pod prosklenou podlahou vítá návštěvníky ortofotografická mapa města Mladá Boleslav. V hlavním sále za kruhovým pultem najdu dva pracovníky infocentra. Ochota, fundovanost a komunikativnost obou jsou příčinou, že „íčko“ opouštím až po 40 minutách, vybavena zajímavými informacemi.

Zaujal mne projekt, na který infocentrum získalo prostředky z grantu. Jsou to dřevěné lavičky umístěné na veřejných prostranstvích. Vypadají jinak než „naše“ tři lavice, pořízené z Grantové výzvy Plzeňského Prazdroje. Ty mladoboleslavské jsou také tři, stály celkem 60 tisíc a vyrobili je tři různí umělci.

Uměleckých artefaktů najdeme po městě více – např. kovové sochy, které vznikají v rámci mezinárodního sochařského Metalového sympozia. Vedoucí infocentra Gérard Keijsper upřesňuje: „Měli jsme tu už tvůrce z 28 zemí a 5 kontinentů.

Mladá a Stará Boleslav... Myslíte si, že Stará Boleslav je plná historie a ta Mladá jen nudným sídlem firmy Škoda Auto a víc nic? Pokud ano, dopouštíte se stejné chyby jako já. Prázdninové putování mne zavedlo přímo na náměstí, které se jmenuje Staroměstské, a já otevřela překvapením pusku dokořán. Náměstí prošlo zhruba před třinácti lety velkou obnovou, jejímž ústředním tématem se stala voda. A tak v horkém letním dni přímo před renesanční budovou městského úřadu s fasádou zdobenou sgrafitem stříká voda z několika trysek zasazených přímo do dlažby. Hned vedle si děti máčejí ruce a nohy ve fontáně, která znázorňuje meandry řeky Jizery až k jejímu ústí do Labe. Kombinace soch z betonu a koryta z nerez, které společně s vodou hází na sluníčku třpytivá „prasátka“. Poučné a zároveň vtipné lákadlo k vodním hrátkám pro všechny věkové kategorie. O kus dál řada květníků, které přetékaají různobarevnými listy povíjnic, květy surfinií, slézových růží, do výšky vystřelily verbeny, kany a ozdobné trávy. Prostě pastva pro oči i pro hmyz.

Od radnice přes náměstí cestou k hradu mímám zajímavé kovové tabule tzv. Metalové cesty. Informační texty jsou v češtině, němčině a angličtině. Tady je opravdu něco jinak, napadá mne. Musím najít „íčko“ a dozvědět se víc, říkám si.

Ještě před tím v rychlosti nahlédnu na hradní nádvoří. Neujde mi skromná pamětní tabulka, která připomíná, že v letech 1940–1943 byli ve stěnách hradu internováni

Lavice jako kladina Evy Bosákové (archiv Gérarda Keijspera)

Peníze na jejich cestu a pobyt nejsou úplně malé, ale zato zde vytvoří a zanechají svá díla, která pak zdobí město. A často jsou hádankou pro místní. Např. sousoší od belgického umělce Rika Beuselincka je plné symbolů. Je v něm mimo jiné odkaz na kouzelné skály Českého ráje, zeměkoule jako symbol mírového soužití všech národů, měsíc jako odkaz na Dvořákovu Rusalku, voda symbolizuje tok Vltavy, mistrovsky popsany Bedřichem Smetanou v symfonické básni. Prostředky na tuto akci sháníme i od sponzorů. Škoda Mladá Boleslav nás poslední roky zase podporuje, ale není jediná. Každý rok podpoří tento projekt asi 20 až 30 sponzorů a každý je zásadní, bez nich by to nešlo.“

Uměním a nápadem jsou tu protkána i tak prozaická místa jako např. parkovací dům u nemocnice. To, co je jinde šedivá nezbytná nuda, zde pobaví a potěší. Gérard Keijsper k tomu dodává: „Streetart nebo graffiti má špatnou reputaci, ale my jsme chtěli dělat něco unikátního. Dostal jsem nápad. Parkovací dům u Klaudiánovy nemocnice má osm pater včetně nultého. Využívají ho hlavně lidé, kteří jdou k lékaři, nebo navštívit v nemocnici příbuzné. Tedy žádná radost, jen šedý beton, a proto jsme chtěli nechat kompletně pomalovat stěny v prostoru schodiště a výtahů. Ředitel nemocnice byl pro, a tak jsme začali v osmém patře vesmírem. Každé nižší patro má odlišné navazující téma, takže kromě vesmíru jsme již vypodobnili atmosféru, oblohu, památky ve výšinách. Letos v rámci Metalového sympozia jsme dokončili čtvrté patro. Během realizace tam normálně chodili návštěvníci nemocnice. Zaslechl jsem, jak se jeden malý kluk ptá maminky, proč to malování nepokračuje dál. To mne potěšilo. Doufejme, že za dva roky bude hotovo.“

Výstavy a koncerty se konají kromě hradu a paláce Templ také ve Sboru českých bratří kousek od Staroměstského náměstí. Ve zdejším regionu působila aktivně v době předbělohorské Jednota bratrská. Právě z této doby pochází budova, která je nyní krásně zrekonstruována a slouží ke kulturním účelům.

S panem Keijsperem se dlouho probíráme informačními brožurami, které infocentrum vydává. Vytisknuty na pěkném papíře, opatřeny kvalitními fotografiemi a texty, ve 4 jazykových mutacích a mapy a webové stránky Metalové cesty dokonce v 8 jazykových mutacích! Dozvídám se, že 8 jazykových mutací bylo podmínkou pro to, aby Mladá Boleslav byla zařazena do programu Czech Tourism. Pan Keijsper se usmívá, když prozrazuje: „Ukázalo se, že si to schválně vymysleli, agentura Czech Tourism totiž tehdy neměla zájem prezentovat Mladou Boleslav. Ale teď se

nám ty cizojazyčné materiály hodí. Když např. zveme lidi ze světa na sochařské sympozium, vědí, kam jedou.“

Když odpoledne navštívím na Staroměstském náměstí bistro s vtipným názvem *Škoda nevstoupit*, najdu na poličkách knihovničky pořadače s celým souborem brožur v různých jazycích. Škoda se nezačíst, pomyslím si. Pak se rozhlédnu kolem sebe a zjistím, že hosté u stolů brožury čtou, někteří si je vytahují z pořadačů a odnášejí s sebou.

Příklad z Mladé Boleslavi ukazuje, že peníze jsou vždy potřeba a že je pěkné, když přímo ve městě sídlí sponzoři, kteří umí být štedří. Co však s penězi, kdyby chyběl nápad, vize a hlavně houževnatost a schopnost dotahovat projekty do konce. Ve městě je cítit na každém kroku i snaha o zachování genia loci. Laskavému čtenáři jistě neušlo cizokrajné jméno a příjmení vedoucího infocentra. Původem Holanďan, který se tu oženil, naučil se výborně česky, zná české reálie i historii, ale hlavně se cítí v Mladé Boleslavi doma, a proto chce, aby vzkvétala. Dělá pro to mnohem víc, než musí.

Michaela Valentová

Nejvíce ohrožující jsou záměry nové zástavby na místě hodnotných přírodních biotopů

Příroda a krajina. Ochrana přírody a kultivace krajiny. Pojmy z pohledu neodborníka možná i totožné či zaměnitelné. Je tomu tak? Kráčeji vždy ruku v ruce, nebo jdou někdy proti sobě? Pro nás je ve vztahu péče o kulturní krajinu vs. ochrana přírody vodítkem a inspirací kniha německého přírodovědce a úspěšného tvůrce filmů o přírodě Jana Hafta *Louka, vábení do tajuplného světa* (nakladatelství KAZDA, Brno, 2019). Na str. 80, 81 čteme: „...Jeden specialista <...> stále znovu mluvil o tom, že pro túhýky a další druhy je zásadní, abychom v zimní sezóně křoviska pravidelně obcházel a pouštěli se do nich zahradními nůžkami. <...> Tím postupně vzniká pořádná spleť houštin. Mnohé keře kromě toho tvoří více trnů a ostnů. Křoví je hůř prostupné a nakonec tak husté, že přirození nepřátelé pěvců <...> těžko mohou hnízda drancovat. Když jsem v mládí jako ochránce přírody začínal, stříhání keřů mi bylo proti srsti. <...> ochrana pro mne znamenala ponechat přírodu samu sobě. Neměl jsem tehdy ponětí, jak fatální v mnoha případech takový přístup je, není-li příroda určitého biotopu úplná, chybí-li některé z důležitých koleček a má-li druhové složení mezery. Problém keřů jakožto úkrytů pro túhýky, tedy že

optimálně fungují jen tehdy, když se do věci vloží člověk s nůžkami, se v přeneseném smyslu vyskytuje i na jiných místech...“

Na základě našich čerstvých zkušeností s ochranou přírody jsme se (nejen) tomuto tématu věnovali v rozhovoru s **Janem Pokorným**, který vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu UK a zabývá se ve svém volném čase botanikou převážně na okrese Praha-východ. Botaniku sice vystudovanou nemá, ale od dětství byl jeho hlavní zájem příroda, především rostliny, houby, ale i živočichové.

Pane Pokorný, na vaše jméno jsme narazili v souvislosti s přírodou Kamenicka už víckrát. Jaký je váš vztah ke Kamenicku a Velkopopovicku?

Nepocházím odsud, ale tento kraj mám rád, prováděl jsem zde vegetační mapování pro evropský program NATURA 2000 a rád se sem vracím. Některé nálezy zajímavých rostlin (také hub a v menší míře i živočichů) dávám na své stránky www.prirodaricanska.cz.

Jak intenzivně a jak systematicky je třeba zkoumat určité území, aby bylo možno s určitostí tvrdit, že je cenné z hlediska ochrany přírody?

Když budete mít štěstí, tak můžete najít kriticky ohrožený druh rostliny, houby nebo živočicha třeba hned při první návštěvě. Pro hlubší poznání území, které je rozlohou spíše větší, je však zpravidla potřeba těch návštěv více a v různých časových obdobích roku. Větší počet chráněných a ohrožených druhů můžete zjistit obvykle až po několikaletém zkoumání.

Je příroda konkrétně v okolí Kamenice něčím jedinečná, cenná? Je potřeba ji chránit?

Dělali jsme s kolegou zoologem Jaromírem Bratkou průzkum tzv. významných krajinných prvků obce Kamenice v letech 2001 a 2011 a zjistili jsme celou řadu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů včetně zachovalých přírodních biotopů. Cenný je též harmonický krajinný ráz, aleje památných a starých stromů a další přírodně významné části krajiny. Vyskytuje se zde např. plošně významnější rašeliniště, což je v okolí Prahy ojedinělý biotop.

Pokud chránit, tak před čím? Před jakými zásahy, aktivitami apod.? Nepletete si někdy ochranu přírody s nesmyslnými zákazy čehokoliv?

Nejvíce ohrožující jsou záměry nové zástavby na místě hodnotných přírodních biotopů. Některé ohrožené rostliny (např. žluťucha lesklá) vymizely, protože se přestaly sekat louky, které pak zarostly konkurenčně silnějšími rostlinami. Některé vzácné houby lučních stanovišť se vyskytují na nehnojených loukách a pastvinách, při přihnojování mizí. V lesích je důležité zachování přirozené druhové skladby dřevin, ponechání odumřelých a odumírajících stromů, stromů s dutinami, padlého dřeva apod.

Ještě před několika lety jste v některých lokalitách Kamenicka doložil výskyt chráněných druhů rostlin – orchidejí (Všedobrovice) nebo např. kosatců sibiřských (Štířín). Jsou na těch lokalitách dodnes? Které další cenné druhy se zde vyskytují?

Odpověď souvisí s předchozí otázkou. V současné době o těchto rostlinách na Kamenicku nevím. Kosatec sibiřský a prstnatec májový se vyskytují nejbližší v přírodní památce Skalsko, kde mají dobrou perspektivu. Prstnatec májový jsem ve Všedobrovicích zjistil naposledy v roce 2016, louka by ale potřebovala pravidelné kosení a odvoz posečené hmoty. V obci Kamenice se z druhů Červeného seznamu v současnosti vyskytují tyto: ostřice vyvýšená, ostřice trsnatá, ostřice Hartmanova, vrba rozmarýnolistá, česnek medvědí. V širším okolí v přírodním parku Velkopopovicko rostou např. zvláště chráněný zvonek hadincovitý nebo bělolist žlutavý. Z kriticky ohrožených druhů hub je zde (v přírodním parku) možno najít vzácnou voskovku ledkovou.

Jak co nejpřesněji definovat lokalitu výskytu určité rostliny? Jsou v tomto směru nějaké požadavky předepsané zákonem, vyhláškou, či alespoň metodikou státních orgánů?

Pokud vím, tak zákon říká, že se zvláště chráněnou rostlinou je chráněn i její biotop. Není mi známo, že by to bylo nějakým právním předpisem detailně specifikováno. Pro některé skupiny a druhy, například raky, plazy, obojživelníky a také některé rostliny jsou zpracovány metodiky péče, poněkud z dílny AOPK nebo ČSOP.

Jak tedy v takových případech efektivně postupovat? Jak zajistit ochranu stanoviště vzácné rostliny před stavební činností, obecně před zničením? Kdo má pravomoc vydat příslušné rozhodnutí?

Lze podat podnět k registraci významného krajinného prvku na obec Kamenice. Výjimku pro zásah do biotopu zvláště chráněných druhů vydává Krajský úřad Středočeského kraje. Limitující okolností ovšem je to, zda příslušné orgány vůbec mají dostatečnou personální kapacitu k tomu, aby kontinuálně sledovaly stav všech lokalit. Středočeský krajský úřad kapacitu pro terénní práce rozhodně nemá. Velmi důležité rovněž je nepřetržité sledování a připomínkování územních plánů, kde jsou stavební a rozvojové záměry zakotveny, někdy i desítky let před realizací.

Pojďme zde uvést sled událostí, které by měly nastat poté, co vy jako odborník někde najdete chráněný druh rostliny.

Zaznamenám novou skutečnost do Nálezové databáze ochrany přírody spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny, přičemž by k ní měl mít přístup každý orgán ochrany přírody. Zjistím z územního plánu, zda tam existuje nějaký stavební záměr. Podám podnět k obci Kamenice na registraci významného

krajinného prvku. V případě stavebního záměru na lokalitě zvláště chráněného druhu informuji Krajský úřad Středočeského kraje a také obec s rozšířenou působností Říčany.

Louky v okolí Kamenice byly v předchozí éře a jsou doposud intenzivně zemědělsky využívány, jsou proto z hlediska rozmanitosti rostlinných druhů poměrně chudé. Jak lze v krajině dosáhnout toho, aby se zvýšila rozmanitost nejen rostlinných ale i živočišných druhů? Jak cenné jsou luční okraje remízů, které nejsou zemědělsky obhospodařované? Je žádoucí plošné zarůstání křovisky?

Důležité je pravidelné sekání luk a odstraňování biomasy, alternativou je šetrná extenzivní pastva. Z hlediska živočichů je vhodná mozaikovitá seč luk. Obecně může představovat zarůstání nelesních biotopů křovinami a náletovými dřevinami problém, záleží případ od případu. Zmíněný velice vzácný zvonek hadincovitý roste na okraji lesní cesty, zde je odstraňování náletu určitě žádoucí.

Můžete ze své praxe botanika uvést nějaký konkrétní příklad?

Žluťucha lesklá v okolí Štířínského rybníka vymizela v důsledku expanze kopřivy dvoudomé.

Mění se nějak v čase vědecký pohled na to, jak vedle sebe funguje ochrana přírody a kulturní krajina? Které lokality jsou v naší krajině ty nejvzácnější?

Záleží vždy na úhlu pohledu. Ornitolog bude jásat nad rozsáhlou rákosinou poskytující hnízdní možnosti pro celou řadu druhů ptáků, zatímco botanik bude smutný z toho, že rákosina zarůstá cennou vlhkou loukou. Pro mne jsou jedny z nejhodnotnějších biotopů (nejen na Kamenicku) mokřady a pravidelně kosené mokřadní louky, které byly v minulosti často vysoušeny a zachoval se jich malý zlomek.

Děkuji za rozhovor.

Jana Kohlová

Žluťucha lesklá (archiv Jana Pokorného)

Sociální služby v okolí Kamenice nejen pro seniory

Krásná Šarlota v Prosečnici

Kousek od Kamenice, v Prosečnici, obklopen vzrostlými stromy, upoutá už z dálky pozornost komplex budov se světlou fasádou a jasně červenými střechami. Typizovaná stavba z počátku 20. století bývala původně plicním sanatoriem, kde se léčila metla první republiky, tuberkulóza. K výstavbě zařízení přispěly prostředky spolku Humanitas, v němž se aktivně angažovala choť prvního československého prezidenta Charlotta Garrique Masaryková. Traduje se dokonce, že původní výtah v hlavní budově, která dnes nese jméno bývalé první dámy v počestné podobě, byl financován z jejích soukromých prostředků.

Budovy stojí v místě, kde prý jakési alpské proudění navozuje ozdravné vysokohorské klima. Plicní léčebna, po roce 1989 spadající pod krčskou Thomayerovu nemocnici, v nich fungovala ještě na počátku nového tisíciletí. Pro nedostatek prostředků na údržbu byly budovy ve zbědovaném stavu posléze odprodány. Naštěstí se našel nový vlastník, který investicí rodinných prostředků do rekonstrukce vytvořil domov a odborné pečovatelské zázemí nejen pro svou maminku, ale i pro desítky dalších seniorů, kteří chtějí i ve vysokém věku žít důstojný život v krásném prostředí, kde to není cítit nemocnicí v přímém ani přeneseném smyslu slova.

U vchodu do budovy označené jako Šarlota nás vítá usměvavá paní ředitelka Miroslava Brožová a za chvíli už kráčíme světlými prosluněnými chodbami od výtahu směrem k jídelně. Originály obrazů na stěnách zpomalují naše tempo. Prostorná místnost s vysokými stropy, elegantními závěsy na francouzských oknech, bílými ubrusy na stolech a skleníky s vystaveným porcelánem připomíná spíše luxusní hotel. „Naším klientům a personálu jsou pokrmy servírovány na karlovarském porcelánu z Lesova, což vždy byl závod, kde porcelánka Thun zkoušela nové kolekce a vzory,“ vysvětluje paní ředitelka, když vidí naše obdivné pohledy. A hned nás

odvede do vedlejšího salonku, kde si klienti mohou posedět a vypít čaj se svou návštěvou. Pohodlná pohovka, stoly, židle a příborníky z tmavého dřeva. Uvnitř za sklem stejná čajová a jídelní souprava, na jaké se stolovalo i na Pražském hradě. „Zahrála si ve filmu Obsluhoval jsem anglického krále,“ dodává paní ředitelka.

Nad šálkem kávy se dozvídáme další informace ohledně péče, kterou poskytuje zařízení ŠARLOTA Resort & Care. Služby jsou zaměřeny na klienty ve vyšším věku a hlavními atributy jsou zde důstojnost a svoboda klientů, aktivní spolupráce a komunikace s jejich rodinami, profesionalita a trpělivost personálu. Pracuje zde 54 stálých zaměstnanců včetně zahradníků, údržbářů a obsluhy kuchyně a kotelny. Kromě zdravotnického personálu zde mají také aktivizační pracovníci, která se stará o program pro klienty na každý den. V zařízení pracuje dostatek osobních asistentek pro doprovod. Fungují zde ale také elektronické karty, na které je možno načítat prostory, ve kterých je možný pohyb. Je to užitečné především v případech, kdy je klient už méně orientován v prostoru.

„Usilujeme o to, aby všichni zaměstnanci vzájemně spolupracovali a vzájemně si vážili své práce. Každý je v soukolí důležitým prvkem, aby celý mechanismus fungoval. To se snažíme našim lidem zdůrazňovat,“ říká paní ředitelka. „Máme dostatek pečujícího personálu, což umožňuje individuální přístup a zajištění různých potřeb klientů. Každý je osobnost, má jiná přání, pokud jde o trávení volného času. Dokážeme kromě odborné péče, na které spolupracujeme s celou řadou lékařů v okolí (praktický lékař, chirurg, internista, kardiolog, nutriční specialista atd.), kteří k nám na požádání přijíždějí, zajistit klientům např. návštěvu divadelního představení, pořádáme různé výlety, dokonce i s klienty na vozíku. Měli jsme zde paní, jejíž manžel sbíral celý život historické lékárenské nádoby. Pak je věnoval Kuksu. Paní si přála lékárnu v Kuksu vidět, tak jsme jeli na výlet. Prostě děláme vše pro to, aby naši hosté měli zajímavé zážitky, nehledě na různé zdravotní problémy, které s sebou nese věk.“

Klienti využívají i možnosti rehabilitace, vodoléčby, k dispozici je vana s bočním vstupem, cvičicí stoly, motomed pro trénink koordinace rukou a nohou a hlavně trpělivý a odborně zdatný

Klient při odchodu do parku pouze nahlásí, že jde ven. Nikdo mu nebrání ve volném pohybu. V areálu, o který se stará pět lidí, jsou také skleníky. Pěstují tu vlastní zeleninu a květiny. Dokonce chovají i slepice, jak nám s úsměvem sděluje paní ředitelka.

Samozřejmě přijde řeč i na cenu poskytovaných služeb a péče. Klienti a jejich požadavky se liší, není zde stanovena „cena za kus“. Důstojný život není zadarmo v žádné fázi života. V produktivním věku si na něj vyděláváme. Na stáří je třeba mít rezervu pro případ, že se člověk z různých důvodů ocitne mimo domov, odkázán na odbornou pomoc. „Sbírala jsem zkušenosti i v Rakousku, kde existuje několik různých typů zařízení pro seniory. Liší se službami i cenou. Stát přispívá, ale jen těm skutečně potřebným. Majetkové poměry se tam posuzují velice důkladně a přísně. Stává se totiž, že někteří senioři převedou majetek na děti či vnoučata a pak žádají o státní příspěvek,“ doplňuje paní ředitelka.

Po dvou hodinách příjemného povídání se znovu ocitáme v parku, kde v horkém dni zurčí fontána. Za zády necháváme objekt, který loni oslavil 100 let své existence. Na svůj věk vypadá náramně – díky dobré péči. V jeho stěnách se ukrývá švýcarský a lichtenštejnský model péče o seniory, který je podle slov paní ředitelky v Česku zatím ojedinělý. Je zřejmé, že není pro každého. Důležité však je, že už existuje i u nás.

Veškeré informace najdete na www.sarlotaresort.cz.

Marie Hajdušková a Michaela Valentová

personál. Zařízení spolupracuje i s Hospicem dobrého pastýře v Čerčanech, který pomáhá zajišťovat paliativní péči a obecně nastavovat pravidla péče. „Posíláme naše sestry na cílené kurzy, aby mohly provádět úkony, na které by bylo jinak nutno klienta vozit jinam. Všichni naši zaměstnanci mají kurzy první pomoci,“ doplňuje paní ředitelka. Externě je zajišťován např. trénink paměti, logopedie, muzikoterapie či canisterapie. Vše se odehrává v Šarlotě, stejně jako práce ve vlastní keramické dílně. Jen paní, která kurs vede, přijíždí odjinud.

Jídlo je připravováno přímo ve zdejší kuchyni, odkud je rozváženo i do nejbližšího okolí. Zajišťuje se tak seniorské stravování v Kamenném Přívoze, Týnci nad Sázavou, ale i obědy pro nedalekou firmu Prefa.

Do jídelny začínají přicházet první strážníci, blíží se čas oběda. Někdo jde s chodítkem, jiný s doprovodem. Všichni se srdečně zdraví s paní ředitelkou. „U nás není pevně stanovený čas, kdy klient musí přijít na jídlo. V tom je právě ta svoboda a důstojnost. Senioři mají právo se rozhodnout, kdy se přijdou najíst. Ani ranní vstávání není spojeno se stresem. Každý vstává zhruba podle svého nastavení, u nás nebudíme klienty bušením na dveře, jak se to možná ještě stále děje jinde,“ dodává paní ředitelka.

Dozvídáme se, že klienti tohoto zařízení, které má status terénní odlehčovací služby, jsou velice různorodí. Někteří přijíždějí na krátkodobé pobyty, odlehčovací pobyty, jiní žijí v Šarlotě prakticky trvale, jsou zde i klienti s demencí. Méně pohybliví klienti se potkávají s těmi, kteří jsou fyzicky zdatní, takže mají samozřejmě úplně jiné požadavky na trávení volného času. V nabídce je tedy např. nordic walking v parku. Z recepcie je možný vzdálený dohled, což je dobré zejména v chladných měsících. Park je totiž dost rozsáhlý (14 ha), a tak je prvořadé, aby nikdo v zimě nezabloudil, neprochladl.

MYKOLOGICKÝ DEN

6. října 2023

- výstava hub 13 - 18:30 hod.
- terénní exkurze s Janem Schneiderem 15:30 hod.
- přednáška houbologa Jaroslava Malého 17 hod.
- možnost určení donesených hub

KNIHOVNA VELKÉ POPOVICE

Komenského 5

vstupné: 50 Kč, děti zdarma

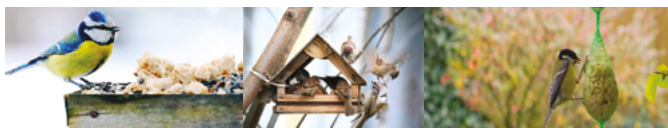
POŘÁDÁ ČSOP VELKÉ POPOVICE
S FINANČNÍ PODPOROU OBCE VELKÉ POPOVICE

Podzimní plány spolku Kamenicko

Jak je to s čistotou vody na Kamenicku?

Možná si vzpomenete, že spolek Kamenicko plánoval, že z finančních darů vybraných v rámci kampaně Darujme.cz Nadace Via uhradí testy čistoty vody v kamenických tocích. Vybrali jsme laboratoř i místa odběru tak, abychom získali obraz o určitých logických návaznostech, pokud bude prokázáno znečištění vody. Jde totiž o to, aby byl odhalen původ znečištění a pokud možno bylo zabráněno dalšímu znečišťování.

SPOLEK KAMENICKO ZVE VŠECHNY SVÉ PŘÍZNIVCE K VÝROBĚ

KRMÍTEK PRO PTÁKY

Přijďte si s námi společně vyrobit krmítka pro ptáky, která si budete moci odnést do svých zahrad. Při práci si řekneme také něco o zásadách správného zimního příkrmování ptáků. Akce, kterou pořádáme s finanční podporou obce Kamenice, je vhodná zejména pro rodiče a prarodiče s dětmi.

KDY? V pátek 15. září 2023 v 16:00 hod.

KDE? V hasičárně ve Všedobrovicích

CO S SEBOU? Kladívko, kleště, dobrou náladu a chuť tvořit

Aktuální informace na www.kamenicko.cz.

Situace, kdy se zde investují obecní peníze do vyčištění rybníka, ale nelegální vypouštění nečistot trvá, je neúnosná. Všichni doufáme, že pomůže nově budovaná kanalizace. Avšak původ znečišťování povrchových vod může být teoreticky i jinde. O podrobnostech i výsledku testu budeme informovat.

Povídání s novinářem, spisovatelem a zapáleným cestovatelem

Na pátek 13. října přijal naše pozvání do přísálí restaurace Na Rynku v centru Kamenice autor série čtyř knih cestopisných črt Jiří Peňás, který své zážitky z výprav publikuje nejdříve v periodikách, kde působí. Kdo z vás je čtenářem týdeníku Echo, možná zaznamenal, že na jaře letošního roku vyšel text věnovaný Kostelci u Křížků. Dojmy z Kamenice už byly popsány před dvěma roky, jsou tedy zachyceny i ve třetí knize Výprav Jiřího Peňáse. (Všechny knihy jsou k zapůjčení v obecní knihovně.)

Výroba krmítek pro ptáky

Po ložské výrobě ptačích budek jsme se rozhodli – i na vaše přání – vyrobit si společně krmítka. Komise pro sport a kulturu náš záměr podpořila přidělenou dotací, a tak se na vás těšíme v pátek 15. září v hasičárně ve Všedobrovicích od 16 hodin.

Polední zvonění v Dubínách

Pokud se rozhodnete navštívit soukromou botanickou zahradu v Dubínách kousek od Velkých Popovic a ocitnete se tam náhodou v pravé poledne, čeká vás zážitek trochu starosvětský. Zvoní tam totiž poledne! Zvon, ovládaný elektronicky, je umístěn v dřevěné věžičce malé výklenkové kaple. Dříve jistě zvonil i klekání. Kapličky sloužily jednak k tomu, aby zvoněním upozorňovaly na různá nebezpečí, jednak k orientaci lidí během dne (ranní a večerní klekání, poledne). Ve výklenku opravené kaple za dřevěnými latkovými vrátky je umístěna soška Panny Marie. Na webu obce Velké Popovice je uvedeno, že kapličky na Velkopopovicku byly opraveny v roce 2009. Můžete se kolem nich projít po deset kilometrů dlouhé stezce, na níž si prohlédnete sedm zvoniček i jiné drobné sakrální stavby.

Redakce

Ohlédnutí po devíti měsících

Máme za sebou téměř rok od voleb do obecního zastupitelstva, tak si dovoluji předložit několik poznatků opozičního zastupitele ohledně fungování obce a jejího zastupitelstva.

Do voleb jsem šel s přesvědčením, že vedení obce ani úřadu nefungují ideálně, že ne všechna rozhodnutí jsou systémová, koncepční, správná a podepřená debatou s občany a že by bylo dobré toto změnit k lepšímu. Mé téměř roční působení v zastupitelstvu mě v mém přesvědčení utvrdilo.

Hned na prvním veřejném zasedání zastupitelstva nám tajemník tvrdil, že při procedurálním hlasování není nutné dát slovo veřejnosti a že to vyplývá z metodiky ministerstva vnitra. Po zasedání jsme hledali a zjistili, že v metodice MV ČR nic takového není. Tajemníkovi budiž ke cti, že, na rozdíl od bývalého prezidenta, se nám za toto své „vlevo dole“ na dalším jednání zastupitelstva omluvil.

Jelikož se tajemník rád při různých příležitostech, zejména když požadujeme další informace, zaštiťuje citacemi zákonů, vyhlášek, metodik a judikátů (koneckonců dohled nad zákonností při jednání obce má v popisu práce), stala se kontrola souladu materiálů s právními předpisy naší zálibou.

Tím spíš, když jsme zjistili, že výběr vodného a stočného ve dvousložkové formě od loňského léta do letošního února byl v rozporu se zákonem, protože k němu obec jaksi pozapomněla vydat vyhlášku.

Pravda, hrabat se v předpisech a kontrolovat to, co už mělo být zkontrolováno při zpracování materiálu k rozhodnutí, není práce zábavná a raději bych ten čas věnoval něčemu konstruktivnímu.

Nicméně poté, co byla řada materiálů stažena z programu veřejného zasedání zastupitelstva na základě našich připomínek kvůli rozporu se zákonem nebo různým formálním i věcným nedostatkům, mám pocit, že se nám podařilo dosáhnout stavu, kdy si vedení obce začíná uvědomovat, že se řízení kvality musí trochu více věnovat. Určitě je to také nebaví, takže asi proto býváme ze strany starosty a některých dalších označováni za hnidopichy, puntíkáře a nevím co všechno.

Ale zlepšení kvality materiálů, které se týkají směn pozemků, vyhlášek atp., za to stojí. Rozhodnutí učiněná na základě nekvalitních materiálů totiž mohou být neplatná.

Jsem přesvědčen, že nekvalitní kontrolní činností trpí obec i při svých investičních akcích. Čekal bych, že při výstavbě kanalizace ve Štíříně a Všedobrovicích bude obec hlídat například kvalitu řízení dopravy. Zatím mám pocit, že se tím obec zabývá jen na základě podnětů občanů. Sám jsem několik takových podnětů dával a vždy se stav zlepšil. Byl bych ale raději, kdyby obec k tomuto žádné podněty nepotřebovala a konala sama a včas. Vždyť proto přece obec máme.

Samostatnou kapitolou je pak finanční kontrola, ale o tom někdy jindy. Raději bych zde zmínil to, že s vedením obce otevíráme jako opozice řadu témat důležitých pro obec a občany.

Podařilo se nám vedení obce přesvědčit, že se má připojit k návrhu spolku Kamenicko ohledně rozšíření památkové ochrany štířínského zámekového parku. Poté, co došlo k devastaci kamenického zámku a jeho okolí, nám zde zbývá tato jedinečná lokalita, která zaslouží maximální ochranu a ideálně i možné využití pro občany.

Nechci opomenout ani otázku dopravy na hrázi Křísovského rybníka. Pěticečlenná rada obce bez veřejné debaty s občany prakticky rozhodla o jejím zjednosměrnění. Snažíme se tuto záležitost držet otevřenou.

Chtěl bych zdůraznit ještě jedno důležité téma, kde se nám téměř po roce začíná dařit hledat společnou řeč, a to je nový územní plán, který obec potřebuje jako strategický dokument pro dalších nejméně 15–20 let. Ten stávající je zastaralý, zaplevelený řadou změn, přičemž další požadavky na jeho změny přibývají. Mám dojem, že spousta lidí chce bydlet v zeleni a současně vše zabetonovat. Je třeba do toho vnést nějaký řád.

kozlovka restaurace

Srdečně Vás zveme
do nově otevřené
restaurace Kozlovka,
kde můžete ochutnat
česká i mezinárodní
jídla a výborné
točené pivo.

Rádi Vám
pomůžeme s
přípravou
rodinné nebo
firemní
oslavy
či výročí.

Instagram: [kozlovka_restaurace](#) Email: kozlovka.restaurace@seznam.cz

Facebook: [Restaurace Kozlovka](#) Website: www.restauracekozlovka.cz

Adresa: Masarykova 93, 25169 Velké Popovice Telefon: 777 201 441

Vedení obce se na náš podnět začalo s námi jako tzv. opozicí nad tématem územního plánu scházet a současně procházet jednotlivé lokality v obci. Diskutujeme, jak ke tvorbě nového územního plánu přistoupit a jaká cesta k němu má vést.

Zatím mi ale v přípravě té cesty chybí debata o tom, jak k ní přizvat veřejnost. Nemyslím si, že jsme zvolením dostali nějaký patent na rozum na 4 roky a že se bez zapojení veřejnosti obejdeme, resp. že za zapojení veřejnosti můžeme považovat debatu uvnitř našich sociálních bublin. Dnes existují propracované nástroje, které jsou ověřeny praxí v jiných obcích. Věřím, že i v Kamenici na jejich využití také dojde i jindy než v předvolebním roce (diskuse o kamenickém „náměstí“), jakkoli k tomu budou někteří muset teprve dozrát. V obci, která chce být považována za moderní, je totiž debata s veřejností o strategii budoucího rozvoje klíčová. Stejně tak jako pravidelná informovanost občanů o tom, jak pokračují a kolik z obecního rozpočtu odčerpávají již probíhající investiční akce.

Naše činnost pro obec není tak na očích jako aktivity vedení obce. Jako opozice se ale v rámci možností snažíme odvádět tu práci, která nám přísluší a která je ku prospěchu Kamenice.

Roman Dziadkiewicz

SPOLEK KAMENICKO ZVE VŠECHNY ZÁJEMCE O ZAJÍMAVÉ ČTENÍ NA

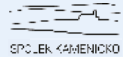
POVÍDÁNÍ S JIŘÍM PEŇÁSEM

Večer se spisovatelem a redaktorem týdeníku Echo nejen o sérii cestopisů pod názvem Výpravy pro..., které během posledních čtyř let inspirovaly k cestování po Česku, Slovensku a přilehlém zahraničí i zapříisáhlé pecivály. (Všechny knihy Výprav Jiřího Peňáse najdete v Obecní knihovně Kamenice.)

KDY? V pátek 13. října 2023 v 19:00 hod.

KDE? V přísálí restaurace Na Rynku

CO S SEBOU? Kromě dobré nálady není třeba nic

SPOLEK KAMENICKO

Čtenáři nám píší

Vážení,
chci poděkovat za uveřejnění příspěvku paní Jitky Jedličkové v čísle 16 Kamenicko. Paní Jedličková má stoprocentní pravdu. „Usměvavý“ starosta si dělá, co chce. Domnívám se, že v Kamenici existoval víc než půl roku problém, protože vyhláška č. 1/2023, kterou obec nařídila platit paušální poplatek za udržování vodovodního a kanalizačního řadu, začala v Kamenici platit až v únoru 2023. Ale starosta po dohodě s VHS Benešov nechal vybírat paušální poplatek už od června 2022. Tím je dle mého názoru porušen zákon.

Kamenické domácnosti platily od června 2022 do února 2023 pevnou složku vodného a stočného bez právního podkladu. V lednu 2023 jsem na to starostu upozornil e-mailem a čekal jsem na jeho vyjádření. Dodnes ovšem marně. Do dnešního dne mi na můj e-mail neodpověděl!

Avšak v lednu 2023 najednou rada obce doporučila zastupitelstvu schválit příslušnou vyhlášku o fakturaci dvousložkového vodného a stočného.

Společnost VHS Benešov mi vloni začala posílat faktury za paušál. Nechápal jsem, o co jde. První takovou fakturu jsem omylem uhradil, ale pak jsem se začal o věc zajímat. S VHS nemám žádnou takovou smlouvu, nikdo mne neinformoval, že budu platit za připojení k řadu, přestože vodu z řadu neodebírám. Mám vybudovanou přípojku, za kterou jsme před lety zaplatili cca 20 tisíc, protože jsme

trvale hlášeni v obci. Vodu беру ze studny, která nás stála 60 tisíc. Faktury za paušál vodného jsem tedy neplatil, telefonicky jsem o tom vloni jednal s fakturantkou VHS. Ta mi řekla, že fakturuje to, na čem se asi náš starosta dohodl s jejich obchodním ředitelem. Nestačil jsem se divit. Začaly mi od VHS chodit upomínky a částka se zvyšovala tu o 200 korun, tu o 100 korun jako pokuta za upomínku. Nakonec mne oslovila benešovská právní kancelář, že mám dluh u VHS. Já ale tvrdím, že dluh nemám, protože fakturace probíhala až do února 2023 bez příslušné vyhlášky, kterou by schválili zastupitelé.

Ředitelka VHS Benešov mi po telefonu řekla, že předá moji stížnost na neoprávněnou fakturaci jejich právnímu oddělení. Reakce od té doby žádná, ale alespoň mi VHS přestalo zasílat upomínky a penále za neuhrazené platby od října 2022 do února 2023. Advokátní kancelář Benešov mi po mém vysvětlení přestala vyhrožovat právním postihem. Ale omluvy jsem se nedočkal od nikoho.

Jsem penzista (nar. 1943) trvale bydlící v Kamenici od roku 2004. Jako ostatní sousedé v ulici Na Květnici jsme zaplatili 50 tisíc korun, jinak bychom neměli asfaltový povrch. To se přesně podobá situaci, kterou popisuje paní Jedličková ve své ulici.

S tím, že mám platit paušální poplatek, když jsem doposud z řadu neodebral ani kapku vody, nesouhlasím. Ale nic s tím

Dodavatel
Vodohospodářská společnost Benešov a.s.
Černošská 1600 25613 Benešov
IČ 47535865 DIČ CZ47535865
Registrace v obchodním rejstříku vedeném Městským obchodním soudem v Praze, oddíl B, vložka 27737

Daňový doklad č.
Variabilní symbol
Konstantní symbol
Účet
IBAN

FAKTURA
2612306915
2612306915
0379
UniCredit Bank
2106524434/2700
CZ8727000000002106524434

Příjemce zdanitelného plnění 6513000184/ 000
Jakoubek Zdeněk

Doručovací adresát
Jakoubek Zdeněk

IČ: DIČ:

Forma úhrady Složenka
Datum zdanitelného plnění 27.06.2023
Datum vystavení 28.06.2023
Datum splatnosti 12.07.2023

Vystavil Zuzana Dvořáková
Mail dvozakova@vhsbenešov.cz
Telefon 321 389 190
Smlouva 6513000184/

Obec 65130
Kamenice-Nová Hospoda

V případě poruchy volejte tel. 840 205 206 nonstop!
Nabízíme možnost zasílání faktur v elektronické podobě - emailem. Žádost zašlete Vaší fakturantce (email na faktuře).

Paušální platby/služby

Název platby	Místo odběru	Odběr	Období od	Období do	Množství	MJ	Cena/MJ	T	% M/V	Částka bez DPH	% DPH
Paušální složka vodného		0020910	29.12.22	31.12.22	3,00	den	2,3140	M	0	6,94	10
Paušální složka vodného		0020910	01.01.23	27.06.23	178,00	den	2,3134	M	0	411,79	10

Fakt. vodné 0,00 Kč
Fakt. stočné 0,00 Kč
Paušál. platby 418,73 Kč

Dvořáková
VODOHOSPODÁŘSKÁ
SPOLEČNOST BENEŠOV
Černošská 1600, 25613 Benešov
IČO 475 35 865 DIČ CZ47535865

Rozpis DPH	DPH %	Základ DPH	Částka DPH	Celkem s DPH
DPH faktury	10	418,73	41,87	460,60
Zaokrouhlení	0	0,40		0,40
K úhradě celkem				461,00 Kč

nenadělám, když zastupitelstvo přijetím vyhlášky v únoru 2023 takto rozhodlo o nás občanech. Teď se už konečně aspoň pohybujeme v nějakých právních mezích, takže fakturu za období od 1.3.2023 jsem v červnu řádně zaplatil.

Paušální poplatek ve výši 452 korun, který je součástí faktury za stočné za období 1.7. – 31.12.2022, také považuji za neoprávněně fakturovaný. Ani on nebyl podložen vyhláškou, kterou máme až od února 2023 pod číslem 1/2023.

Co bude s našimi penězi, které jsme zaplatili, aniž by k tomu existoval důvod? Vedení VHS Benešov mlčí. Prostě fakturovali. Asi k fakturaci nepotřebují nějaký písemný podklad, např. obecní vyhlášku. Co si na nás obec nebo někdo jiný vymyslí příště? Někdo si řekne, že jde jenom o pár set korun. Pro penzisty jsou to peníze. Ale hlavně jde o to, že se porušují jasně stanovená pravidla. A za to je někdo zodpovědný.

Zdeněk Jakoubek

PORTA APERTA – brány dílen, farem a výroben dokořán

V sobotu 16. září 2023 se v rámci třetího ročníku celostátní akce PORTA APERTA otevrou brány desítek řemeslných dílen, farem a výroben potravin či nápojů od Krušnohoří až po Slezsko. Všechny jejich výrobky nesou některou ze značek kvality zastřešených Asociací regionálních značek (ARZ). V našem regionu je to značka Zápazí. Na řadě míst v Česku je připraven zajímavý program. Tolik oficiální informace od Asociace regionálních značek. ARZ nám však také prozradila, že do letošního ročníku akce se z regionu Zápazí nepřihlásil nikdo. Zajímavých výrobků s logem Zápazí přitom není málo. Stačí nahlédnout do jejich seznamu. Je potěšující, že i výrobky a služby našich sousedů ze Všedobrovic, Velkých Popovic a Kunic-Vidovic jsou nositeli certifikátu, který je zárukou kvality a originality. Jistě ne každý chce či může otevřít svou výrobu pro veřejnost – z různých osobních či objektivních důvodů, nebo pouze ze skromnosti. Samozřejmě teď není řeč o výrobci Velkopopovického Kozla černého či o Hotelu zámek Berchtold. To jsou dva subjekty, které otvírají své brány pravidelně a při jiných příležitostech.

My se v tomto čísle pokoušíme upozornit na drobné regionální výrobce, kteří jsou nositeli originality a kvality – a díky tomu obdrželi certifikát Zápazí, originální výrobek. Návštěvou akce PORTA APERTA určitě podpoříme dobrý záměr. Koneckonců jde i o to, aby v každém regionu bylo zachováno něco neopakovatelného, jistý místní kolorit. Nemusíme chodit nutně v lidových krojích, stačí, když si budeme vážit poctivé práce, která pomáhá udržovat tradiční technologie výroby. Letos v září je to od nás nejbližší do otevřených bran v Polabí. Budeme doufat, že příští rok se znovu odhodlají otevřít své dílny a provozovny i nositelé značky Zápazí. Podrobnosti na www.porta-aperta.cz.

Redakce (s využitím materiálu ARZ)

**brány
dílen a farem
dokořán**

16. 9. 2023

Navštivte otevřené dílny
a farmy a poznejte,
kde a jak vznikají poctivé
místní výrobky

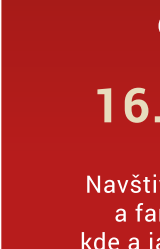
www.porta-aperta.cz

Prázdninová úvaha o nakupování „v malém“

Letošní prázdniny jsem prožila ve větším klidu než třeba ty loňské, a tak mi zbýval čas na drobné výlety po okolí vždy s nějakým cílem. Návštěva zajímavého místa nebo muzea v malém městě, procházka přírodou zakončená v místní hospůdce, cukrárně, krámkou s příjemnou obsluhou a třeba originálním způsobem prodeje zboží. Přemýšlela jsem nad rozdílem v nakupování ve velkých obchodních centrech či řetězcích, kde se prodává zboží, které vyrábějí převážně jen stroje, a těmi zranitelnými malými prodejny. Někde ochutnáte něco z regionálních potravin a dobrot, které vyrobil kolektiv podepsaný na výrobku, nebo přímo člověk stojící za pultem, který o tom, co vám prodává, ví úplně všechno. Usmívá se, je milý, dá vám ochutnat, abyste se přesvědčili, že to, co kupujete, je skutečně moc dobré a hlavně čerstvé. Jinde koupíte pletený košík, dřevěnou misku, svíčku nebo mýdlo, marmeládu, sirup nebo ručně pletenou čepici.

A tak si po zkušenostech z velkých obchodních řetězců, které jsou velmi populární, lákají na kouzelnou slevovou kartu, uvědomuji,

že nakupování v obchůdku, kde vás obsluhuje přímo majitel nebo ochotný prodávající, je neskutečně příjemné. Chce se mi do takového obchůdku, hospůdky, cukrárny, k malému místnímu soukromníkově zase vrátit, přestože to mám občas z ruky. A kde takové obchůdky jsou? Všude kolem nás v nejbližším okolí. Ve Velkých Popovicích, v Jílovém, v Poříčí, ve Štěchovicích, v Týnci i jinde. Různá malá květinářství, zahradnictví, pěstitelé ovoce a zeleniny, pekárničky, cukrárny, prodejny s českým masem a českými produkty. Přiznám se, že nakupovat regionální potraviny, různé výpěstky a výrobky mě baví a moc bych si přála, aby takové obchody přibývaly a měly své stálé zákazníky. Abychom nezapomněli, jak chutnají a voní jednotlivé potraviny bez chemie, bez dlouhých expiračních lhůt, balené jinak než v igelitu. Vnímejme přidanou hodnotu v každém výrobku, který si koupíme u soukromníka. Važme si řemeslného umu a dovednosti, kvality surovin, zpracování produktu lidskou rukou, ve kterém je láska k poctivému řemeslu.

Marie Hajdušková

Nakupování těší, když je s duší

Vzpomínáte na malé prodejny v zapadlých obcích, kam jsme ještě v 70. letech chodili pro mléko s bandaskou a kde se většinou sbíhaly veškeré informace o aktuálním dění? Nebo na pojízdné prodejny? Příjezd autobusu, v jehož vnitřku se ukrývaly regály se smíšeným zbožím, v úterý a pojízdné masny v pátek patřil k velkým událostem mých prázdnin u babičky a dědečka. Čekalo se na ně na vyhrazeném místě o chvilku dřív, ale to nikomu nevadilo, byla to možnost si poklábosit. Semlelo

se při tom čekání všechno od pomyslného A do Z. Slovo „sleva“ se tenkrát nenosilo. Nikoho ani nenapadlo, že by se ceny mohly často měnit, takže to nebylo téma hovorů. Mnohem zajímavější bylo „probrat“ život – svůj, nebo jiných lidí. Opodál stálo vedle sebe zaparkovaných vždy několik dvoukoláků, říkali jsme jim kárky. Děti dováděly kolem a těšily se na nanuka. Pak důležité tlačily kárky naložené nákupem domů.

Tohle všechno dávno odvál čas. Pojízdnou prodejnu dnes už nepotkáte, pultový prodej potravin postupně nahradily samoobsluhy, první byla otevřena v Husitské ulici v Praze v roce 1955. Dnes se i průmyslové zboží kupuje převážně bez kontaktu s prodávacem. Pokrok je vynikající věc, jen pro teplé lidské slovo zbývá méně místa. Možná i proto jsou stále populárnější různé farmářské trhy, malá pekařství, lidé pořád ještě chodí pro maso „k řezníkovi“. Přejme si, aby i v Kamenici a okolí prosperovaly malé provozovny, případně pravidelné trhy s regionálními produkty. Nakupovat regionální produkty kromě toho znamená omezovat uhlíkovou stopu a podporovat místní výrobce. V některých evropských zemích si to uvědomují i velké prodejní řetězce, u nás zatím tento trend poněkud pokulhává. Takže je to na každém z nás.

Mnohdy nemáme ani zdání

Krásné věci, které mají duši a dokonalé řemeslné provedení, vznikají někdy kousek od nás, jen my to netušíme. S košíkářem ze Všedobrovic jsme se poznali před několika lety na adventním trhu ve všedobrovické hasičárně. Od té doby se aspoň jednou za rok vídáme, když kupuji něco pěkného pro radost sobě či svým blízkým. Z pestré nabídky není lehké si vybrat, takže si většinou odnáším o košík víc, než bylo v plánu. Vždycky pro něj ale najdu uplatnění. Výrobky z této dílny jsou označeny regionální značkou Zápazří, originální produkt, tedy jednou ze značek kvality, kterou zastřešuje Asociace regionálních značek. Právě tato organizace letos pořádá již potřetí akci PORTA APERTA, jejímž smyslem je otevřít brány dílen, malých výroben a provozoven a tím zvýšit povědomí o regionálních výrobcích a podpořit jejich odbyt.

Michaela Valentová

Ruční výroba košíků a proutěného zboží

E-shop www.kosiky.net

+420 737 308 193
vsedobrovce@seznam.cz

Košíky od Čížka

Kurzy pletení košíků

Hotové výrobky

Košíky na ovoce i na houby

Koše na dřevo i na prádlo

Podnosy s uchem i bez

Pelíšky pro domácí mazlíčky

Zakázková výroba

Kompletní nabídka výrobků BONA VITA za super ceny a sortiment netradiční a zdravé výživy

ČERSTVÉ PEČIVO SLANÉ I SLADKÉ

KÁVA S SEBOU

- **sušené plody** (ovoce, ořechy, tyčinky ze sušeného ovoce)
- **semena** (chia, dýně, sezam, len, slunečnice, konopí...)
- **luštěniny** (cizrna, čočky, fazole...)
- **sirupy** (javorový, datlový, agávní, melasa třtinová)
- **oleje** (rýžový, dýňový, lněný, olivový, slunečnicový, kokosový, přepuštěné máslo Ghí...)
- **marmelády** (šípková, z kustovnice, rakytníku, aronie...)
- **mouky** (pohanková, rýžová, špaldová, kokosová, ovesná, čiroková, celozrnné, jemné a hrubé)
- **bio, bezlepkové a vegetariánské výrobky**
- **čaje** (himalájské, ajurvédské)
- **zdravé pochutiny pro děti** (přírodní ovocné šťávy a dřeně, lízátko z javorového sirupu, pufované výrobky v karobu, žvýkačky bez umělých sladidel...)

Rozšiřujeme provoz

Nabízíme tyto volné pracovní pozice:

• zástupce vedoucího zemědělského úseku

nástupní mzda od 49 000 Kč

Kontakt: Ladislav Svoboda → 📞 731 596 002, svoboda@bonavita.cz

• elektrikář do údržby

nástupní mzda od 38 000 Kč

Kontakt: Ing. Tomáš Kupka → 📞 778 435 106, kupka@bonavita.cz

• pracovník výroby

nástupní mzda od 29 000 Kč

Kontakt: Tomáš Volák → 📞 777 732 523, volak@bonavita.cz

• seřizovač

nástupní mzda od 35 000 Kč

Kontakt: Ing. Peter Mikula → 📞 725 693 634, mikula@bonavita.cz

• mistr balírny vločkární

nástupní mzda od 32 000 Kč

Kontakt: Ing. Jiří Říha → 📞 608 340 359, riha@bonavita.cz

Lavice pro Kamenicko už slouží

V červnu jsme – podle plánu – umístili do veřejného prostoru ve Štíříně a Všedobrovicích tři dřevěné lavice, na které náš spolek získal finanční podporu z Grantového programu Plzeňského Prazdroje Kozel lidem. Ceníme si pomoci všech, kteří nelitovali volna v sobotu dopoledne a přišli s námi pracovat. Dvoumetrové lavice ze smrkového masivu něco váží a bylo potřeba jimi manipulovat s jistou přesností, aby jejich kovové podstavce mohly být zabetonovány. Děkujeme také dvěma zaměstnancům pivovaru Velkopopovický Kozel, bez nich by bylo o čtyři šikovné ruce méně. Těší nás, že lavice opravdu od začátku využíváte. Snad se vám líbí.

Děkujeme všem, kteří podpořili vznik tohoto čísla. Pokud se Vám náš časopis líbí, můžete nám přispět na vydání dalších čísel. Číslo účtu pro případné dary 2801133793/2010. Na žádost obratem vystavíme darovací smlouvu.